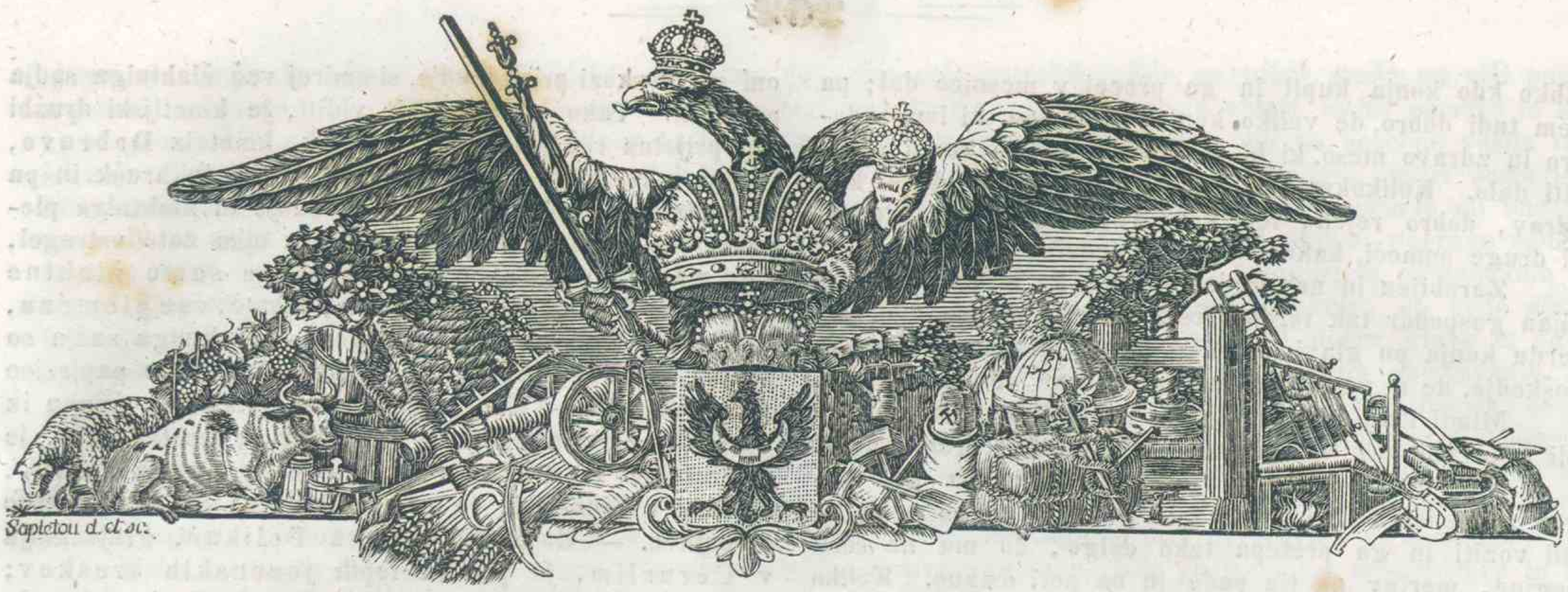

Kmetijske in rokodélske novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajňske kmetijske družbe.

Tečaj IV. | *V srédo 23. Grudna 1846.* | List 51.

Mlin.

Po rakah jo dêre,
V kolésa šumí,
Jih spenjena pêre,
V króg žêne, vertí.

Ko blisk se kolésa
Lopate verté,
Odméta, otrésa
Val iskre vodé.

Kaj v mlinu ropoče,
Kaj zmaja, bobní?
Koló, glej tam vróče
V króg kamne podí.

Spod kamnov pa móka
Se bela kadí,
Koló jih brez stóka
Okróg ne vertí.

In mlinar na skali
Pregléda svoj dom,
Ter kamnov ték hvali,
Prav': Stradal ne bom!

Al' voda šuméča,
Ni živa mladost?
Moč tvoja cvetéča
Iskrena krepost?

Kdor moč práv oberne,
K' še vroča kipí,
Si lakot odverne,
Star v sréči živí.

Pod téžo kdor stóka,
Ki tare močí,
Glej: s trenjem le moka
Se pridna storí!

Kako korúnovo seme sejati, de imamo že v pervim leti precej pridelka pričakovati.

Po skušnjah kmetijskiga oskerbnika, gospoda Alberta v Roslani, se zamore že pervo leto veliko debeliga korúna pridelati, če se takóle ravná:

1) Korúnovo seme naj se seje na verti v novič prekopane, dobro gnojene grede. Če je vreme suho, posej seme koj dopoldan v ravno poprej pripravljene grede; če si pa gredíce še le popoldne prekopal, ga posej na večer. 2) Gredíce naj bojo po čevlji saksebi, in de pregosto ne seješ, zmešaj en del semena z tremi deli suhe persti. Setev v gredice pa zató priporočujemo, kér se da pri mladih sadikah potem takim pletev, kopa in presajanje veliko lože opraviti. 3) Seme se sme s perstjo le za dve slabi čerti (linji) na debelo pokriti. 4) Nar boljši čas za to setev je okoli sv. Jurja. 5) Ko so sadike visokost 4 do 5 palcov dosegle, naj se presadé v dobro obdelano njivo, kjer se ravno tako delječ saksebi, kakor navadni korún, v jamice vsadé, ki so bile z drevesam ali pa z matíko skopane. —

Mi oznanimo to skušnjo, brez de bi že pervo leto veliko debeliga pridelka obljubiti zamogli, pa tudi tega — kakor smo že večkrat rekli — ne obljubimo, de bi smeli iz semena vselej le zdravih pridelkov pričakovati. — Smo prekasno začeli na setev semena misliti. Ko bi bili začeli koj v začetku, ko je korún k nam prišel, tako delati, de bi bili večkrat iz semena korún perdelovali, javalne bi bil ta koristni sad tako oslabel.

Pri vsem tem pa tudi še zdaj ne smemo te skušnje zanemariti, posebno če smo zdravo, lepo belorumenkasto seme iz popolnama zdrave njive dobili.

Lahka pomoč zoper nevarnosti ognja v fužinah.

V fužinah se včasih streha vname od isker, ki iz ognjiša kviško gredó. Neki fužinar, Baltazar Mosdorfer po imeni, svetuje dobro pomoč zoper tako nesrečo, ki sicer ni nova, tode poterjena in ne draga.

Ta pomoč v tem obstojí, de se vsako leto enkrat ali dvakrat z veliko metljo fužine ometêjo ali pa s kako veliko brizglo (Feuerspritze) prah proč spravi, potem pa streha in vse lesovje od znotraj z apnam pobeli; apnu se mora v ta namen nekoliko galuna primešati.

Vsak vé, de se oginj galuna ne prime, in de se nasproti po galuni apno lesa bolj prime. Razun tega je pobeljeno poslopje tudi bolj svitlo.

Za veliko fužíno se potrebuje okoli 10 funtov galúna in nekaj škafov apna, kar vse skupej ne storí veliko stroškov.

S tem pa nočemo rečí, de bi po tem navadniga gasilniga orodja in pa visocih in nekoliko obokanih (velbanih) ognjiš potreba ne bilo.

(Praški „Nedeljni list").

Konjsko meso zdrava in tečna jed!

(Konec.)

Kje pa se bo zdravo konjsko meso dobivalo? boste vprašali. Vém de so per nas konji dragi, in de ne bo

lahko kdo konja kupil in ga precej v mesnico dal; pa vém tudi dobro, de veliko konj v nič pride, ki imajo dobro in zdravo meso, ki bi se lahko v prid in korist oberniti dalo. Kolikokrat se po nesreči perpetí, de si kak zdrav, dobro rejen, lep konj nogo zlomi, za kteriga ni druge pomoči, kakor de se konjedércu da.

Zarobljen in neusmiljen hlapec, ko bi tudi večkrat pijan gospodár tak terdoserčnik ne bil, mahne v divjim serdu konja po glavi, mu okó izbije, ali ga še clo tako poškodje, de ni za nobeno rabo več, in ne vé kam z njim.

Mladi konji, polni življenja se večkrat v norčevanji ali radovanji pobijejo, in tako brez koristi proč pridejo.

Star konj oslabí, ni več za vpreči; pa kér njegov gospodár ne vé kaj z njim storiti, ga po nemarno sili voziti in ga pretépa tako dolgo, do mu na césti pogíne, mertev na tla pade in na poti ostane. Koliko starih konj pa tudi stradanje umorí, kér se jim potrébna piča krati! —

Kje je usmiljenje, kje je miloserčnost do žival, ktero nam družbe zoper mučenje žival toliko perporočajo? Ali bi ne bilo bolj umno pa tudi koristno, če bi posestniki take bolj stare konje v hlevu nekoliko boljši s senam kermili, in jih odebelili, po tem pa kakor drugo klavno živino zaklali, in tako meso domá v prid obernili? Če stare krave kolemo, zakaj bi pa starih in sicer zdravih konj ne? Koliko živeža bi več bilo, ko ga je zdaj? Možjé, kteri so to reč že vežkrat poskusili, terdijo, de se da konjsko meso tudi posušiti in de je dobro tudi suho. Skušnja je pokazala, de je konjski jezik boljšiga okusa ko goveji. Tudi sercé, jetra, obisti, pljuča i. t. d. práv perpravljene, jedcam neki práv dobro dišé. Meso mladiga zdraviga konja se enaci telečjimu, in meso starjih konj je malo slabši od govejiga. In če bi se nam tudi v početku tako dobro ne zdelo, ko goveje, kteriga smo že navajeni, ali je pa to práv, de se nepremišljeno zaverže? Koliko ljudí, posebno revnih bi se lože preživelo in koliko denarjev bi se pervarvalo! Veliko lože bi se pa še pervadili konjsko meso jesti, ako bi se ljudjé pogovorili sicer zdrave, pa poškodvane konje v mesnici očitno klati, in ko bi se konjsko meso, predenj se konj zakole ali pobije, od zató postavljenih oglednikov poprej preglédalo, in to poleg podučenja, kteriga so nam gospod vrednik naših občnokoristnih Novic od druge klavne živine na znanje dali.

Ko bi se konjsko meso po ukazi gosposke tako, kakor meso druge domače živine preglédovalo, ali je zdravo ali ne, kdo pameten bi se branil ga jesti, in zakaj bi ga ne kupovali tudi, ako bi nam kaj bolji kup peršlo? Če zamoremo polže, gosí, race, prešiče, želve, ostre in več drugih žival jesti, zakaj bi nar čedniši in nar lepši živine — konj — ne jedli?

Če nas bo dragína tako še zanaprej stiskala, in če nas naš prijatel korún zapustí, bo tréba na druge jestvine misliti, in si pomagati, kakor bo moč, pomanjkanje živeža vkrotiti in se lakoti v brambo staviti.

K . . c.

Popis perve sadne razstave v Ljubljani.

(Dalje.)

Gosp. Dr. Orel so poslali v razstavo 2 plemeni za kuho koristnih zímk, 3 plemena žlahtnih puternic, nekaj lepih tomincov, poletnih libern, kutin, nešpelj, lacarolov (pitaniga gloga) in pa več plemén ohrovta, pozne rudeče retkve, in pa pertljičniga fižola nar rodovitnišiga pleména. — Gosp. P. Hudovernik so s svojimi peterimi pleméni jabelk, peterimi pleméni hrušk in žlahtnim grojzdjem očitno pokazali, de zaslužijo v pervi versti krajnskih sadjorednikov imenovani biti, zakaj njih sadje je nar žlahtniših plemén in oní si vseskozi prizadevajo, si zmirej več žlahtniga sadja pridobiti. Tako prizadevanje viditi, je kmetijski družbi kaj prijetna reč! — Franc Bizjak, kmet iz Dobrave, je dal v razstavo nekaj navadnih jabelk in hrušk in pa domačiga grojzdja; če ravno to sadje ni žlahtniga pleména bilo, nam je Bizjak vunder z njim zató vstregel, kér namen sadne razstave ni, le samo žlahtne pleména na ogled postaviti, temuč, vse pleména, ktere na Krajnskim rastejo. — Žlahtniga sadja so poslali gosp. Jožef Bišof, sovlastnik Vevške papirnice pod Ljubljano. — Kar je gosp. Juri Laurin, župan iz Ternoviga predmestja v Ljubljani, v razstavo dal, je bilo večidel lepo, žlahtno sadje. — Gosp. Janez Bohinc, vertnár v Ljubljani, je razstavil nekaj navadne vertne zelenjave. — Gospá Elizabeta Pelikan, grajšakinja v Černelim, je poslala lepih jesenskih breskev; gosp. Peter Leskovic, posestnik in adjunkt pri c. k. kmetijski družbi, 9 lušpern; gosp. Šimen Tomc, kerčmar v Krakovim, lepih jesenskih breskev; Anton Posnik, vertnár na Poljanah, dve pleméni fižola; Lenka Tomcova iz Krakoviga pa nekaj cíbar.

(Konec sledí.)

Popis letine na gorni strani Celja, in nektere prijatelske vošila zastran Novic.

10. dan Grudna.

Gospod vrednik! Zdavnej vém de že pričakujete od tod obljubljeniga pisma; in ko bi Vam ne šlo ravno tako navpičlo s časam ko meni, bi me že narberž bili izpolnjenja moje obljube opomnili.

Kako de je pri nas z letvino, bi radi zvédili? Od več krajev naše dežele ste med letam zvedili, in ste nam zopet v Novicah priobčili, kako de se je vreme nosilo. Tam, kjer je bila huda toča, plohe, nalívi, burje, so slabo odlételi: mi pa na gorni strani Celja smo dolžni za lepe pridelke Boga hvaliti. Žita vsake baže smo obilo pridelali; orehov, sosebno pa češpelj imamo zalogo, de malokdaj toliko; predíva, konopljine in laneniga se je lepo reč naterlo in namikalo: ne bo se dalo vse to zimo poprésti. De si je ravno toča marsikje hudo delala, bo cela Celjska kresija vunder, berž ko ne pri boljim ko lanjsko leto. Korún nam je res skorej povsod zlo vzélo: je pa žita precej več ko lani. Korúna se najde kak kupec drobnih šišk po hramih. Iz tih drobnih zernic si bomo iskali korúnovo pleme prihraniti, ako nam še tih vjíma ne vzame. Te odbrane šiške k sreči ne gnjijejo naprej.

Vreme se celo jesen obotavlja, de ni dan dnevu podoben. Zadni konec Kimovca, in večí del Kozoperska je le deževalo; komaj smo posejali, in obilne pridelke iz nogradov pospravili, sosebno kér je letas tergatev v čas jesenske setve padla. Goríce so v naših krajih letas delo obilno plačale: z dobrim vinam smo si sode in kleti napolnili. De se vino kazí, zelje v kadéh gnjije, répa trati — ni rés. Le iz goríc na senčnih straneh, v znožji visokih hribov se ga je kak sodič potegnil in skazil: pa taki kraji niso — gotovo de ne — od Stvarnika za vinsko terto namenjeni, ampak za bukovje, hrastje, brezje i. t. d. Taki vinogradniki bi bolje storili, ko bi tersje posekali, in si zavode (hoste) zopet podredili; zakaj iz takih senčnih goríc se dobí v narboljših vinskih letih čviček črevogrizec, in pride dražji ko bizelšina, namésto de bi se derva drago prodale. Pa na mesti de bi se taki nogradi zatirali, se še le novi zasajajo. Sčasama ne bo derčéta dobiti!

Lani sim Vam sv. Lizbete dan pisal, de je še po vsih Svetih bilo tersje zeleno; tudi letas je bilo blizo sv. Martína. Smo smeli po starih skušnjah lani dobre letvine pričakovati: ne vém, ali bi jo sméli letas drugač. Če bo zima mehka, bi znalo práv biti; če bo pa

ojstra, je sadje in vinska terta k léti proč, kér je v jeseni čudno dognalo. Drevje in tersovje ima popke, ki bi gotovo bili počili, ko bi se bila slana le še kakih štirnajst dni dalej mudila; h sreči je tri dni pred sv. Martinam pobelila, o sv. Lizbeti je precej hud mraz nastopil — do 8 stopinj. Češplje, bréskve, pênj, černo ternje, drèn, nedéljni lés, smo na mnogih krajih vidili mesca Kimovca in Kozoperska vnovič cvesti in lepo zelenje poganjati. Kar pa lesú ni tako čisto obnorélo, je pa vunder močno odgnalo, in zima 15 stopinj bi lahko vse te debele popke pobríla; kje se bojo potem drugi vzéli, kadar prava spomlad nastopi? — Če ostane pa zima mehka, se je bati de bo nezdrava. Trésti bi se bilo, ko bi ne vedili, de moder vladar nad nami čuje, in vse izpeljá, kakor previdi, de nam je v prid.

Kake tri tedne imamo silno dolgočasno vreme — mende se tudi Vam bolje ne godí — vedno mehko in grozno dežévno. Sovína, Voljska, Paka so velike, de malokdaj tako. Bojimo se, de bi nam setve ne potoníle, sosebno pôzne. Dan po sv. Andreji je pervi sneg padel, prav na debelo ga je bilo. Pa kmalo ga je jug spravil, in zopet se je dež povernil. Za dežjem pade sneg, tako de zdaj gazimo do kolen po snegu, pa spet bredemo čez koléna po vodi: vmés so plohe, hudo bliskanje in treskanje in hudo vojskovanje vetrov. Danes in pa blagdan Maríin pred včerajšnim imamo sonce in lepo jasno vreme. — Bog nas prevôdi po svoji nezapopadljívi previdnosti do prihodne spomladi.

(Konec sledí.)

Oglas
milostljiviga Ljubljanskiga kneza in škofa zastran Alojzjevša.

(Dalje.)

III. Lastnosti mladenčev za prejemo v mladenšnico.

V škofijsko mladenšnico se bodo brez vsiga plačila le ubogi šolarji Ljubljanske škofije in rimsko-katoljške vére jemali, kteri pobožno zaderžanje, nagnjenje in poklic k duhovskimu stanu kažejo, kolikor se namreč to v pervi mladosti spoznati da. Zraven tega pa morajo mladenči, de bodo v mladenšnico vzeti, saj tretjo nemško šolo dobro zdelati, morajo dovoljne umnosti za učenje kazati, zlasti pa izverstne pridnosti in lepiga zaderžanja, in na telesi tako zdravi in terdni biti, de se da upati, de bodo kadaj mogli službe duhovskiga stanú verlo opravljati; po posebni volji Tridentinskiga zbora morajo taki mladenči zakonsko rojeni sinovi nepremožnih staršev biti. Akoravno želimo, de bi ubogi izrejenci precej zdaj saj za izhod z enako zgornjo obleko napravljeni bili, vender mladenšnice premožnost take naprave še morebiti dolgo ne bo perpustila, torej je potreba, de za perilo in zgornjo obleko per sprejemi izrejenca v mladenšnico njegova rodovina ali dobrotniki skerbé, de s tem zadosti previdèn mladeneč v škofijsko mladenšnico stopi. — Sinovi premožnih staršev pa se nikakor ne morejo brez plačila v mladenšnico jemati; vender se zamorejo va-njo vzeti, ako je kaj prostora od več, če zgorej razložene lastnosti, zlasti poklic v duhovski stan imajo, in če čisto s svojimi denarji se hočejo preživiti. Po enakih pogodbah utegnejo tudi sinovi menj premožnih staršev v mladenšnico vzeti biti, proti temu, de en del redniških potroškov plačajo, kakor se jim bo to zgovorilo.

IV. Prejema izrejencov.

Presoditev, ali ima mladeneč po §. III. terjane lastnosti na sebi, kakor tudi prejema sama gré le vsakdajšnjimu Ljubljanskimu škofu, tako sicer, de za to nikomur razun svoji vésti ni odgovora dolžán. To je, kakor skušnja po vsih duhovnih napravah kaže, k njih vspehu celo celo potrebno, kér se tukej praša za viši poklic, čez kteriga le cerkvena oblast soditi zamore in smé. Per tem pa se bo vender tudi na posebne vošila tacih vstanovnikov ali dobrotnikov gledalo, kteri postavim v svojih vstanovnih pismih hočejo mladenčam te ali une fare i. t. d. predstvo dati, kolikanj namen naprave sploh in občinski prid to dopustí ali svetuje; in od duhovnih pastirjev na deželi se posebno dočakuje, de bodo ubožne mladenče, nad kterimi posebno dobre glave in zgorej popisane lastnosti čutijo, k pridnimu obiskovanju šole napeljevali, in po dobro dokončani tretji nemški šoli ali na ravnost škofii ali po tehantii imena tacih mladenčev z natančno dokazo njih starosti, dušnih in telesnih lastnost, stanú in premožnosti staršev i. t. d. na znanje dali, de bi se jim, ako bi bolj perpravnih ne bilo, dobrota te naprave naklonila. Kér pa izrejenci mladenšnice le med šolskim letam tukaj stanovanje in živež imajo, ob šolkih praznikih (o vakancah) pa se iz nje izpusté, se tudi za to stran od duhovnih na deželi dočakuje, de bodo na te izrejence ob šolskih praznikih kar je moč pazili, in jim z dobrim svetam in perpomočki perstopili.

V. Odprava izrejencov.

Kakor pravica prejeme, tako stojí tudi pravica izpušenja ali odprave izrejencov le per vsakdajšnim Ljubljanskim škofu, tako de tudi za to stran nikomur kakor svoji vesti ni odgovora dolžán. Vsakimu izrejencu je pripušeno z dovoljenjem staršev ali oskerbnika (irofa) vsaki čas iz mladenšnice stopiti, in drugi stan izvoliti; ako se pa očitno za kak posvetni stan nameni, sme le do konca tekočiga leta v mladenšnici ostati. Sicer stopijo izrejenci, kteri ostanejo per duhovskim poklici, iz mladenšnice še le po dokončanih modroslovskih šolah, kér se od tod v škofijsko (bogoslovsko) duhovšnico vzamejo; ako pa v svojim perzadevanji kaj odnehajo, in tega ne storé, kar bi storiti môgli in mógli, se jim dobrota prostiga preskerbljenja v ti hiši tudi poprej zamore odtegniti, in pa bolj umnim, bolj pridnim in vrednim mladenčam, ki se bodo na njih mesto v mladenšnico vzeli, nakloniti. — Kér se denar vstanovnikov in dobrotnikov za nevredne mladenče clo ne sme zapravljati, tedej bo tisti, kteri lenobo ali nedovoljnost k učenju ali očitno pomanjkanje pobožnosti, lepiga zaderžanja in dobre volje kaže, in se za duhovski stan neperpravniga in nevredniga na znanje da, ali na koncu šolskiga leta izpušen, ali pa se mu bo zlasti zavoljo večih pregreškov nanaglama slovó dalo. — V takih prigodkih ne bo nič pomagala prošnja druzih ljudí, pa tudi se nima perčakovati, de bi se na dolgo in široko vzroki take odprave razlagali, kér se bo tukej vselej le na občni prid mladenšnice in pa na cerkveno koristnost, in na nič druziga gledalo.

(Konec sledí.)

Svaritev.

Že se je unidan blizo Ljubljane primerilo, de je en kmet zmerznil, ki je bil piján. Pijance svariti, je bob v steno metati, torej s pijanci nečmo nič opraviti imeti. Ali dostikrat se v hudi zimi primeri, de tudi kak pošten človek kozarček žganja preveč popíje, misleči, de ga bo po poti grel. Žganje pozimi v hudim mrazi je pa silno nevarna pijača, zató kér človeka, naj se pelje ali peš gré, naglo omoti in narédi, de začnè dremati. Ko je človek v tacih okolišinah enkrat zadremal — javalne se bo več zbudil! Gibanje udov, de ne oterpnejo; dobra odeja; gorka juha (župa), in če že moraš piti, en kozarc dobriga vina, še bolje pa vóla (píra), ki pozimi človeka nar bolj greje: to naj bojo pomočki zoper hudi mraz. Žganje pa je pozimi dvakrat strup!

Dr. B.

Domačinstvo. Peter Klepec, *silni slovenski junak.*

(Konec.)

2. *Pojasnjenje ustniga izročila od Petra Klepca, in moje misli od preganjaniga kralja.*

Kraljev Verh leží na Hrovaškim, ne zlo deleč od Osilnice. Je štučast in precej visok hrib. To imé ima od časov Klepčoviga junaštva. Meni so ga le od deleč kazali.

Od poprejšnjiga gosp. fajmoštra sim zvedel, de je še dan današnji v Osilniški fari in na sosednim Hrovaškim več ljudí, ki se za Klepca pišejo.

Kar Osilniško plêmstvo vtíče, imajo tisti morebiti nar bolj prav, ki menijo, de so bile v starih časih ali morebiti zavoljo Klepčoviga junaštva ali pa zavoljo zmage nad Turki Osilničanam in njih sosedam na Hrovaškim res kakošne posebne pravice (Privilegien) podeljene. Tode so Osilničanje premalo skerbeli, svoje pravice per postavni môči ohraniti. Niso dajali starih pisem v pravim časi poterditi, in so jih še clo zgubili. Od nekdanjih posébnih pravic je njim zdaj še ta ostala, de sme vsak gospodár 4 védra vina brez dacije iz Hrovaškiga perpeljati.

Teško je vganiti, ktero vojsko ustno izročilo od Petra Klepca v misli jemlje? Kdo so bili sovražniki? in kdo preganjani kralj? bo zagotovo javalne kdo vedel povédati. —

Kolikor so meni zgodbe teh krajev znane, je bila imenovana vojska naj berže mongolska ali tatarska, preganjani kralj pa vogerski kralj Bela IV. ali pa kdo drugi iz njegove rodovine.

Kaj nam tedaj povéjo zgodopisci od mongolske ali tatarske vojske in pobégnjenja vogerskiga kralja Bela IV. v ilirske kraje? Po besedah ruskiga zgodopisca Karamzina je dal Oktaj, sin mogočniga Džingiskana, svojimu žlahtniku Batukanu 300,000 vojakov. Ti so ruske nezlóžne kneze zaporedama premagali in obropali, ter z ljudmí štrašne divjosti počéli, in jih na kupe pomorili. Kadar je bila Rusija pod košam, je razdélil Batukan svojo armado na dve trumi. Perva je derla skoz Poljsko in Moravško deželo na Némce in Francoze. Tode jo je Jaroslav Zvezdogorski vstavil, ter s svojimi hrabrimi Čehi in Moravani na nekim berdi blizo Olomuca strašno pomahal in potolkel. To je bilo leta 1241. Druga Batukanova truma je imela svoje okó na Laško deželo. Mahne na Vogre; razperší njih moč na Šajevim Polji; ropa in požiga po Vogerskim in Hrovaškim za kraljem Belam IV., kteri je naj préd v Zagreb pritekel in od ondod skoz Hrovaško primorje na Dalmatinske otoke pobegnil. Mongoli so hruli za njim. Na Grobničkim Polji, v Hrovaškim primorji, jih hrabri Hrovatje in drugi junaki tadajne Ilirje perčakajo, do dobriga nasekajo, ter Bela IV. preganjanja rešijo. To se je zgodilo leta 1242.

Permerimo zdaj še ustno izročilo z letémi zgodbami. — Tukaj je strašna vojska na svéti. Po Hrovaškim perdêre derhal divjih Mongolov, pred njimi beží preganjani kralj v hrovaško primorje. Kér še tačas ni bilo cést v Primorje, se je Bela morebiti velikih rék deržal, ter je ob Kópi gredé mógel blizo tistiga kraja priti, kjer je Kraljev Verh in Klepcov dom. Če je pa tudi sam Bela morebiti po kakim drugim poti v Primorje béžal, zna biti, de je kdo iz njegove rodovine v té kraje zašel, ki so ga znali napčno tudi kralja imenovati. Če še to premislimo, de se je to junaštvo móglo pred letam 1330 zgoditi, kér ustno izročilo pravi, de tačas še niso streljali, ménim, de se bo v zgodbah ilirskih krajev teško kakošen kót najdel, kamor bi se dal Peter Klepec lépši vverstiti, kakor k junakam Grobničkiga Polja, od kterih verli pévec Dr. Demeter lépo poje rekoč:

Sretan, komu nebo poda
Ko ovima na Grobniku
Za slobodu svoga roda
Izprazniti čašu priku;
Tko da mekšu postelj ište
Neg za narod svoj ratište?! Sevčan.

Zlate bukve.

Janez Koderca, gojzdár Šneperške grajšine, je 3. dan tega mesca neko kmetico iz Obloške fare, ki je prišla v grajšino davk odrajtat in pri prepeljanji iz čolna v silni potok padla, z nevarnostjo svojiga lastniga življenja smerti rešil. Verli mož zasluži v zlatih bukvah Novic imenovan biti. P. F.

Zahvala in oznanilo.

Častitljivimu gosp. Jožefu Bevku, kaplanu na Vačah se za poslano lepo korúnovo seme tukaj očitno zahvalimo. To seme je bilo nabrano na dveh njivah, ki na visočini te fare ležé in na kterih samih so čisto zdrav korún perdelali in pa tudi veliko lepiga semena nabrali. Krog in krog je pa korún večidel gnjil. Ali ni to očitno znamnje, de le zdrav korún zamore seme donesti? in de se obslabljena rodivna moč očitno v tem kaže, de naš korún le poredkama cvetè, še menj pa semena donese? Kér smo že toliko korúnoviga semena nabrali, de ga zamoremo nekaj oddati, naj se oglasí, kdor ga hoče za poskušnjo kako mervico imeti. Kako se seje, učé današnje Novice na pervi strani.

Žalostno oznanilo.

15. dan tega mesca so visokočastitljivi tehant pri Fari v Loki, gosp. Jakob Dolenc umerli. Pred nekimi 4 tedni jih je jelo zopet po udih hudo tergati, pa kmalo se je protín (Gicht) na pljuča, poslednjič pa na možgane vergel ter življenje moža končal, ki so bili visoke častí vreden duhoven pastir, učen gospod, zraven tega pa tudi iskren rodoljub. Kmetijski družbi so bili veliko let eden izmed nar pridniših podpornikov in Novicam vseskozi dober prijatel s besedo in v djanji. Še le 48 let stari, so nas slavni mož veliko prezgodej zapustili. Naj v miru počivajo!

Današnjimu listu je perdjana 27. doklada.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	19. Grudna.		14. Grudna.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	30	2	40
1 » » banaške	2	51	2	42
1 » Turšice	1	30	1	29
1 » Soršice	—	—	1	56
1 » Rèži	1	44	1	41
1 » Ječmena	1	22	—	—
1 » Prosa	1	18	1	18
1 » Ajde	1	9	1	13
1 » Ovsa	—	54	—	53

Cena prešičev v Krajnji — čez 2 centa 6 krajc. in pol, funt; pod 2 centama pa 5 krajc. in pol. — Špêh brez kože 17 gold. in pol, s kožo pa 16 gold. in 10 krajc. cent.

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik* v *Ljubljani.*